

Проаналізувавши роботу, ми побачили, що спадкове право є дуже цікавою і важкою частиною Стародавнього Риму .

Таким чином, спадкування у римському праві - перехід майна померлого особи до однієї або декільком особам. Спадкування - є спадкоємство універсальне. Це означає, що спадкоємець, вступаючи у спадок, набуває єдиним актом все майно спадкодавця (чи певну частку майна) як єдине ціле. Універсальний характер успадкування виявляються в тому, що до спадкоємця переходять відразу і права та обов'язки, що входять до складу спадщини, у тому, що спадкоємець може придбати у складі спадщини навіть такі права та обов'язки, про існування яких він не знав. Також відомо сингулярне спадкоємство, тобто надання особі окремих прав - так звані легати або відмови. Спадкування можливо було або за заповітом або за законом. Особливістю римського спадкового права була неприпустимість поєднання 2 підстав (заповіту та закону) при спадкуванні після одного й того ж особи. У спадкуванні необхідно розрізняти відкриття спадщини і вступ у спадок. Спадщина відкривається в момент смерті спадкодавця. Але в момент відкриття спадщини майно ще не переходить до спадкоємців. Перехід прав відбувається тільки в момент вступу в спадщину, коли спадкоємець виражає волю прийняти спадщину.

Бібліографічні посилання:

1. Підпригора О. А. Римське приватне право: Підруч. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. — 3-тє вид., переробл. та допов. — К.: Ін Юре, 2001. — 440 с
2. Федущак-Паславська Г. Основні засади спадкування за римським приватним правом // Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні / Редкол. П. М. Рабінович та ін. — Л., 2004. — С. 69-70.
3. Підручник / В. І. Борисова, Л. М. Баранова, М. В. Домашенко та ін.; За заг. ред. В. І. Борисової та Л. М. Баранової. — Х.: Право, 2008. — 224 с.

Кахович О.О.

доцент кафедри цивільно-правових дисциплін Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, кандидат державного управління, доцент

ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ БРЕНДІВ В УКРАЇНІ

В умовах загострення конкуренції ринкову успішність виробника, зокрема, визначає зважена товарна політика, яка охоплює питання створення властивостей товару, забезпечення певного рівня його якості, асортиментного ряду тощо. Одним із основних елементів товарної політики є засоби індивідуалізації. З розвитком суспільних відносин, науково-технологічного прогресу, загостренням конкурентної боротьби засоби індивідуалізації товарів

та послуг ускладнюються, перетворюючись на комплексні системи – бренди, які вимагають всебічного аналізу їх сутності, структури та систем захисту.

У чинному законодавстві України відсутній термін для позначення цього об'єкта інтелектуальної власності. У ЦК України та ГК України вживається термін «торговельна марка». У Законі України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» вжито термін «знак», який визначається як позначення, за яким товари і послуги одних осіб відрізняються від товарів і послуг інших осіб. Торговельний знак, торговельна марка чи знак для товарів і послуг є у всіх випадках тим самим об'єктом права інтелектуальної власності.

Торговельну марку формують такі компоненти, як словесна назва, символи, шрифт тощо. Торговельна марка, насамперед, інформує споживачів про товар, вона викликає у них певні асоціації з товаром, вирізняючи його з поміж товарів конкурентів.

Однак, ототожнення бренду й товарної марки не припустиме. Поняття бренду ширше. Торговельна марка – це юридичний термін, який свідчить про право власності підприємства на певну назву, емблему, дизайн тощо.

Крім товарних знаків набувають популярності звукові, мультимедійні марки, аромати, фірмовий стиль і форма товарів. Отже, фізичне вираження практичного застосування засобів індивідуалізації виходить за межі поняття товарного знаку [1, с. 286-294].

Зважаючи на складність бренду, як засобу індивідуалізації, дослідники наголошують на неналежності його юридичного захисту. Набуття права інтелектуальної власності на торговельну марку засвідчується свідоцтвом. Обсяг правової охорони торговельної марки визначається наведеними у свідоцтві її зображенням та переліком товарів і послуг. Однак бренд є комплексним поняттям. До компонентів бренду належать: торговельна марка, фірмове найменування, об'єкти авторського права (наприклад, слогани), промислові зразки (наприклад, упаковка, чи сама форма товару) [1, с.286]. Кожен з компонентів бренду охороняється окремо нормами того інституту інтелектуальної власності, до якого він належить (за умови відповідності критеріям надання правової охорони). У законодавстві України не існує перешкод для охорони структурних компонентів бренду одночасно декількома інститутами права інтелектуальної власності. Отже, можна говорити про недоцільність введення щодо нього спеціального режиму правової охорони у законодавстві про інтелектуальну власність [2, с.186-191].

Суди визнають і захищають чотири функції торговельних марок, які вони виконують:

- ідентифікують товари або послуги конкретного продавця на відміну від товарів і послуг, що надаються іншими;
- підтверджують той факт, що всі товари або послуги під цією маркою мають одне джерело походження або контролюються одним джерелом, таким чином, забезпечуючи підтримку певного рівня якості цих товарів.
- підтверджують, що всі товари або послуги, що позначені однією маркою мають однакову якість;

- слугують основним інструментом у рекламі та реалізації товарів або послуг, що пропонуються цією торговельною маркою.

Суд у випадках та в порядку, встановлених законом, може постановити рішення, зокрема, про:

- 1) застосування негайних заходів щодо запобігання порушенню права інтелектуальної власності та збереження відповідних доказів;

- 2) зупинення пропуску через митний кордон України товарів, імпорт чи експорт яких здійснюється з порушенням права інтелектуальної власності;

- 3) вилучення з цивільного обороту товарів, виготовлених або введених у цивільний оборот з порушенням права інтелектуальної власності та знищення таких товарів;

- 4) вилучення з цивільного обороту матеріалів та знарядь, які використовувалися переважно для виготовлення товарів з порушенням права інтелектуальної власності або вилучення та знищення таких матеріалів та знарядь;

- 5) застосування разового грошового стягнення замість відшкодування збитків за неправомірне використання об'єкта права інтелектуальної власності. Розмір стягнення визначається відповідно до закону з урахуванням вини особи та інших обставин, що мають істотне значення;

- б) опублікування в засобах масової інформації відомостей про порушення права інтелектуальної власності та зміст судового рішення щодо такого порушення.

Матеріальні-правові норми законодавства України про охорону знаків для товарів і послуг забезпечують особливості порядку їх появи та функціонування. Визначають правові засоби, які можуть бути спрямовані на захист знаків для товарів та послуг і та ті, які необхідно реалізувати після правопорушення права інтелектуальної власності. Тому саме реєстрація компонентів бренду служить запобіжним заходом, спрямованим на захист від правопорушення.

Одним з недоліків такого правового захисту визначають відсутність дієвої юридичної регламентації відповідальності за здійснення неправомірних дій щодо товарних знаків, торгівельних марок або брендів, зареєстрованих виробниками. Для забезпечення ефективного запобігання правопорушенням у сфері конкурентних господарських відносин та сфері інтелектуальної власності наголошують на необхідності посилення відповідальності шляхом зміни штрафних санкцій.

Таким чином, проблема ефективного правового захисту брендів в Україні вимагає комплексного підходу. Для вдалого старту брендингу потрібно забезпечити узгоджену реєстраційну роботу, а згодом відслідковувати конкурентне середовище з метою своєчасного реагування на факти недобросовісної конкуренції.

Бібліографічні посилання:

1. Ромат Т.Є. Захист торговельних марок як об'єктів інтелектуальної власності. / Ромат Т.Є. // Теорія та практика державного управління. – 2011. – Вип. 3. – с. 286-294.

2. Кузьменко Т.С. Конвергенція складових компонентів бренда. / Кузьменко Т.С. //Актуальні проблеми держави і права. Зб. наук. праць. Випуск 51. –2009. – с.186-191.

Новосад А.С.

доцент кафедри цивільно-правових
дисциплін юридичного факультету
ДДУВС,
кандидат юридичних наук

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ УЧАСНИКІВ ДОГОВОРУ З НАДАННЯ ПОСЛУГ

Для задоволення багатьох своїх потреб громадяни вступають у цивільні правовідносини, одними з яких є договірні відносини з надання послуг. Цивільне законодавство передбачає великий перелік зобов'язань з надання послуг, але в залежності від таких послуг, ці відносини мають різний предмет, а саме виконання певних дій або здійснення певної діяльності, які не мають матеріального результату. Всі договори з надання послуг об'єднує загальна ознака – виконавець здійснює для замовника певні дії. Така характеристика надає можливість в рамках групи договорів спрямованих на виконання робіт або надання послуг відокремити договір надання послуг щодо догляду за дитиною під час її знаходження в дитячій ігровій кімнаті, розважальному центрі тощо. Тобто мова йде про догляд за дитиною, якщо батьки залишили її на ігровому майданчику при торгівельно-розважальному центрі або дитячому ігровому центрі для проведення дозвілля. Слід звернути увагу, що цивільне законодавство не передбачає надання саме такої конкретної послуги, але виходячи з характеру виникнення таких відносин, характеризуючи їх, можна говорити про догляд за дитиною як різновиду договору надання послуг. Відомо, що відповідно до ст. 901 Цивільного кодексу України за договором про надання послуг одна сторона (виконавець) зобов'язується за завданням другої сторони (замовника) надати послугу, яка споживається в процесі вчинення певної дії або здійснення певної діяльності, а замовник зобов'язується оплатити виконавцеві зазначену послугу [1]. Тобто фактично, коли батьки віддають свою дитину у дитячу ігрову кімнату або дитячий розважальний центр, вони виступають як замовники, що покладають виконання послуги по догляду за дитиною на працівника цього центру, який й надає саме такі послуги. Теоретично надання такого роду послуг підпадає під регулювання нормами цивільного законодавства. Проблема може виникнути при заподіянні шкоди дитині і, відповідно притягненні до відповідальності самого виконавця,